

Psykologtidsskriftet kårer «Årets stemme»

Per Halvorsen
journalist

To likeverdige vinnere – Camilla Bärthel Flaaten og Siv Hilde Berg – tildeles første utgave av Psykologtidsskriftets nyetablerte pris «Årets stemme».

DET VAR LITEN TVIL i redaksjonen: Bidragene under Psykologtidsskriftets vignett «Meninger» representerte i 2021 et nivå som det er verdt å feire. Såpass at det inspirerte oss til å etablere en ny pris – prisen «Årets stemme».

Mange av bidragsyterne skal ha æren for inspirasjonen. Vi har likevel valgt å trekke frem to som vi synes topper laget: Camilla Bärthel Flaaten og Siv Hilde Berg. Begge har forfattet kronikker, selve juvelen blant debattinnlegg, som i hvert nummer av Psykologtidsskriftet ledsages av en spesialkomponert illustrasjon av billedkunstner Hilde Thomsen.

Begge sider av kleenex-boksen

I juninummeret publiserte vi Camilla Bärthel Flaatens innlegg Ett år med ISTDP – en bekymringsmelding. Her oppsummerer forfatteren sine erfaringer som pasient behandlet med intensiv dynamisk korttidsterapi (ISTDP). Bärthel Flaaten, som er psykolog og til daglig stipendiat ved Oslo universitetssykehus, retter kritikk både mot behandlingsforløpet og terapimetoden. Hun spør blant annet om det er noe ved ISTDP i seg selv som gir terapeutens definisjonsmakt for stort spillerom på bekostning av pasientens egne opplevelser og tilbakemeldinger.

Selv om jeg ser potensielle fallgruver i å kritisere kolleger åpent, tenker jeg at det er sunt at man kan uttale seg kritisk til hverandres praksis og ståsteder

Kombinasjonen av Bärthel Flaatens anekdotiske pasienterfaringer og analytiske evner som akademiker munner ut i en fengslende kronikk der vi inviteres til å ta perspektiv fra begge sider av kleenexboksen. Resultatet er en balansert og troverdig fremstilling av noen av de utfordringene som til daglig utspiller seg i landets terapirom, ikke bare for ISTDP-terapeuter.

Kronikken har avfødt en serie med leseverdige innlegg som har tatt debatten videre i Psykologtidsskriftets spalter. I tillegg har den satt sitt tydelige preg på det terapifaglige ordskiftet både i og utenfor ISTDP-miljøet, også internasjonalt.

Vant gjenklang

Siv Hilde Bergs kronikk Det er ikke farlig å ha vondt, som stod på trykk i desember, er årets nest mest leste sak totalt på psykologtidsskriftet.no og har i skrivende stund passert 22 000 visninger. Delingsfrekvensen på sosiale medier tyder på at Bergs opplevelser som smertepasient har vunnet gjenklang både i helsefaglige miljøer og hos pasientorganisasjonene. Igjen er det koblingen mellom den personlige historien og den faglige kritikken, i dette tilfellet av kognitiv atferdsterapi når metoden benyttes nærmest på autopilot i smertebehandling, som gjør at kronikken skiller seg ut.

Forenklete fraser og råd som tres ned over pasientene, kan gjøre vondt verre

Siv Hilde Berg spør blant annet om det er en økende tendens til psykologisering i helsevesenet, og har inspirert til en debatt om hvorvidt dette er et fenomen som i så fall særlig rammer kvinner. Berg er ansatt som forsker ved Universitetet i Stavanger, er utdannet psykolog og har doktorgrad innen pasientsikkerhet.

Redaksjonen ønsker å framheve motet som begge kronikkforfatterne har utvist, både ved å tørre å være personlig uten at det går ut over den faglige troverdigheten, og ved å utfordre helsefaglige miljøer innenfor rammen av god debattskikk.

Priskriterier

Prisen «Årets stemme» vurderes etter følgende kriterier:

- **Innflytelse:** I hvor stor grad bidrar innlegget til å prege dagsordenen i faglige debatter i og utenfor Psykologtidsskriftets spalter?
- **Djervhet:** I hvor stor grad har forfatteren hatt mot til å utfordre vedtatte sannheter og fagmiljøer innenfor rammen av allment aksepterte saklighetsnormer for debatt?
- **Form:** I hvor stor grad framstår forfatteren som eksponent for god språkforståelse, formidlingsform og fortellerteknikk?

Alle innlegg som publiseres, blir vurdert, ikke bare kronikker. Juryen har bestått av Psykologtidsskriftets redaksjonelle medarbeidere: sjefredaktør Katharine Cecilia Williams, fagredaktør Gro Walø-Syversen og journalist Per Halvorsen.

Prisvinnerne får i dette tilfellet en innrammet utgave av illustrasjonen som ledsaget den aktuelle kronikken.

Tydelige meninger trigget ikke trollene

Årets stemmer i Psykologtidsskriftet har bare godord å si om responsen etter at de på hvert sitt vis ytret seg i det offentlige rom.

– JEG FIKK BEHOV for å melde tilbake til ISTDP-miljøet og andre psykologmiljøer om det jeg opplevde som en ganske rigid tilnærming preget av utfordrende intervensjoner, slik at terapeutene forhåpentligvis kunne lære av det.

Slik forklarer Camilla Bärthel Flaaten bakgrunnen for å ta ordet i Tidsskrift for Norsk psykologforening med junikronikken der hun flagget sin bekymringsmelding om ISTDP. Behovet for å si ifra ble forsterket da hun skjønnte at hun ikke var alene om sine erfaringer. I den etterfølgende debatten opplever hun at budskapet hennes ble møtt med stort alvor.

– Responsen overrasket meg. Den var langt større enn jeg kunne drømme om, og utelukkende positiv, sier hun.

– *Hvor farlig er det ta ordet i offentlige debatter med innlegg som i dette tilfellet retter kritikk mot egne fagfeller?*

– Selv om jeg ser potensielle fallgruver i å kritisere kolleger åpent, tenker jeg at det er sunt at man kan uttale seg kritisk til hverandres praksis og ståsteder.

– *Hvilke råd har du til kolleger som teller på fingrene om de skal ytre seg, men som vegrer seg av frykt for kritiske kollegers dom?*

– Jeg tenker det gjelder å ha litt is i magen og stole på at også kritiske kolleger klarer å uttrykke uenigheter i fruktbare og saklige diskusjoner.

Siv Hilde Berg fikk regelrett hakeslepp av responsen på desember-kronikken Det er ikke farlig å ha vondt. Hun opplevde stor respons i sosiale medier. Hele uken etter at kronikken ble publisert, svarte hun på henvendelser fra fjern og nær.

– Både pasienter og helsepersonell har tatt kontakt, og det gjør de ennå, forteller prisvinneren.

Seinest i slutten av januar ble hun invitert til Dagsnytt 18 for å diskutere smertebehandling, men takket nei.

– Dette er en svært viktig sak for flere, men det koster også mye å fronte den. Min rolle er å ta temaet videre i foraene jeg har kontakt med.

– *Hva var det viktigste budskapet ditt?*

– At arbeidet med kronisk smerte forutsetter at helsepersonell bygger relasjon med pasientene og tilpasser behandlingen til deres behov. Pasienter med kronisk smerte er ulike. Relasjonen og tilpasningen er derfor viktig for trygg behandling. Forenklete fraser og råd som tres ned over pasientene, kan gjøre vondt verre, sier hun.

Hun erfarer at debatten har blitt godt mottatt hos fagfolk og har bidratt til refleksjon og debatt. Hun konstaterer at ingen netttroll har prøvd seg i kommentarfeltene, selv ikke når utgangspunktet har vært en personlig tekst som dette.

Gikk du glipp av disse debattene i 2021?

Normalitet, standardisering, medisinfrie tilbud, basal eksponeringsterapi, desentralisering av profesjonsutdanningen, MDMA-assistert psykoterapi... Her er noen av debattene du kanskje gikk glipp av i 2021.

- **Psykologisk patruljevakt mellom normalitet og avvik** – en drøfting av om økende forekomst av autisme uttrykker innsnevring av normalitetsbegrepet, Anita Helgeland, januar.
- En sakte invasjon – om hvordan standardisering av psykisk helsehjelp kan prege terapeutens tenkemåte og ta styring over terapien, Akiah A. Ottesen, februar.
- **Akademisk tåkeprat** – om psykologers plikt til å skrive og snakke enkelt for å nå fram med psykologisk kunnskap og kompetanse, Håkon Huth, april.
- **Lar brukernes rettigheter komme i annen rekke** – om hvordan forskning og mangel på forskning brukes som misvisende argumentasjon mot medisinfrie tilbud, Mikael Julius Sømhovd, Aina Fraas-Johansen, mai.
- De fire gamle er bedre egnet enn Agder – om hvorfor Universitetet i Agder ikke bør utdanne psykologer, Anne-Kari Torgalsbøen, august.
- Hvorfor psykologen må trække i sosionomens bed - om behovet for et økt levekårsperspektiv blant psykologer og grensesnittet mot andre hjelpeprofesjoner. Ingvild Stjernen Tisløv, august
- En behandlingsform som påførte meg lidelse – et kritisk blikk på basal eksponeringsterapi (BET) fra en som har opplevd behandlingsformen, Solveig H.H. Kjus, oktober.

- Ingen revolusjon ennå – om MDMA-assistert psykoterapi for PTSD, Joar Øveraas Halvorsen, Harald Bækkelund, oktober.
- Ny opplæringslov bør lovfeste krav om psykologer i PPT - innspill til den nye opplæringsloven, Geir Pettersen, november.
- Hva er så spesielt med norske psykologer ? - om at en psykolog ikke er en psykolog uavhengig av landet hun virker i, Ole Tunold, november.